

Päeva Sõnum. 16. nädal: 16. - 22. aprill 2017

KRISTUS ON SURNUIST ÜLES TÕUSNUD!

Kristuse ülestõusmispüha

Ülestõusmispühal kõlab ristirahva keskel rõõmus kuulutus: Kristus on surnuist üles tõusnud! Ta on esimesena üles äratatud surnuist, uudseviljana magamaläinutest. Ta on võitnud surma ja patu võimu. Ülestõusmine kinnitab seda, et Jeesus on Jumala Poeg. See ülestõusmissõnum on ristiusu alus ja tuum

Meelespeetav kirjakoht: Kristus ütleb: Ma olin surnud, ning ennäe, ma elan igavesest ajast igavesti ning minu käes on surma ja surmavalla võtmed! Ilm 1:18

Mõtlemise sõnadele: Teades, et Kristus, olles üles äratatud surnuist, enam kunagi ei sure; surm ei valitse teda enam (Rm 6:9) Just seepärast ta võibki päriselt päästa neid, kes tulevad Jumala ette tema läbi, elades aina selleks, et nende eest paluda. (Hb 7:25) Mida tema maha kisub, seda ei ehitata üles; keda tema vangistab, seda ei vabastata mitte. (Ii 12:14) Ja ma panen Taaveti koja võtme temale õlale: tema avab ja ükski ei sule, tema suleb ja ükski ei ava. (Js 22:22)

Nüüd kõneleb Johannes Kristuse ülestõusmisega seotud aspektidest. Nagu ilmneb Apostlite tegude raamatust, tähendas Kristuse võit surma üle algkristlastele palju; seepärast rõhutatakse ülestõusmist kohe Ilmutusraamatu alguses. Selles salmis osutatakse mõttele, et Kristus elab igavesti (vrd Jh 1:4; 14:6 jne). Sama väljendit kasutatakse Isa kohta 4:10; 10:6 (vrd Tn 12:7), seega on taas osutatud Isa ja Poja identsetele omadustele.

Surmavald on lahkunud vaimude paik, nt Ap 2:27,31. Tegu ei ole piinapaigaga, Ilmutusraamatus on aga ka seda väljendit alati seostatud surmaga ning peetud seega justkui vaenlaseks. Võtmed sümboliseerivad autoriteeti, Kristuse käes on aga surm ja surmavalla võtmed. Kristusel on vägi saata inimesed surma ja surmavalda või neid sealt päästa. Kristusel on kõrgem võim; võim vaimude maailma ja surma enda üle on aga selline, millest Johannese lugejaid taga kiusavad türannid unistada ei võinud.

* * *

TÄIESTI TEISTSUGUNE

Pühapäev ? 16. aprill

1. ülestõusmispüha

Surm on neelatud võidusse! 1Kr 15:54

Need kes surnuist üles tõusevad, ei ole lihast ja verest olendid. Nad "muudetakse", nagu ka need, kes on selle päeva saabudes veel elus. Nende ihu ei allu enam surmale ja kõdunemisele.

Paulusele on omane, et ta näeb kõiges selles Pühakirja ettekuulutuste täitumist ("Ta neelab surma ära igaveseks ajaks. Ja Issand Jumal pühib pisarad kõigilt palgeilt ning kõrvaldab oma rahva teotuse kogu maalt. Jah, Issand on rääkinud!" Js 25:8). Mida Jumal on juba ammu kavandanud ning ilmutanud oma sulasele prohvetile, seda täidab ta kindlasti.

Võit on käes! Apostel Paulus juubeldab võidu üle, mille Kristus on saanud surma üle. Selle eest tõuseb tänu Jumalale kui selle võidu andjale.

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: "Tänu olgu Jumalale, kes meile võidu annab meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi!" Mõtles kõigele sellele mille peale kulub su elu - aeg ja energia. Palu et Jumal aitaks sul seda kõike näha igaviku perspektiivis ning teha muutusi kui vaja.

* * *

KOHTUMINE ÜLESTÕUSNUGA

Esmaspäev ? 17. aprill

2. ülestmispüha

Teise ülestõusmispüha teemaks on ülestõusnud Jeesuse ilmumine jüngeritele ja naistele. Tema ilmumised veenavad jüngerid Issanda ülestõusmises ja jätkuvas ligiolus. Kogudus elab osaduses Ülestõusnuga.

Issand on tõesti üles äratatud! Lk 24:34

Kütkestav lugu Emmause teelt (Lk 24:13-35) on üks armastatumaid ülestõusmisjärgseid jutustusi. On midagi väga liigutavat tõsiasjas, et Issand pühendas ühe oma vähestest ilmumistest silmapaistmatutele, üsna vähetuntud jüngeritele. Kelle esimene soov oli jutustada juhtunust ka teistele.

Jerusalemis leidsid nad üksteist jüngerit koos kaaslastega. Kõigi süda oli tulvil ülestõusmise uudiseid, sest Issand oli ilmunud Siimonile! (vrd 1Kr 15:5). Jüngerid ei olnud eriti uskunud naiste teadaannet, Siimoniga oli aga lugu teisiti. Kui tema ütles, et on Jeesust näinud, oli Issand tõesti üles äratatud! Nüüd rääkisid ka Kleopas ja tema kaaslane teekäimisest koos Jeesusega ning teatasid, kuidas nad olid ta leiva murdmisest ära tundnud. Nähtavasti avaldas neile erilist muljet just see, kuidas nad olid ta ära tundnud.

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: "Vana Testament on häll, millesse asetati Jeesus Kristus" (Martin Luther, 1483-1546). Palu, et võiksid väärtustada ja mõista uuel viisil meie Issanda olulisust.

* * *

UNIVERSAALNE PÄRANDUS

Ülestõusmisnädala teisipäev ? 18. aprill

Meie kuulutame teile rõõmusõnumit isadele antud töötusest, et Jumal Jeesust üles äratades on täielikult täitnud töötuse nende lastele, meile. Ap 13:32,33

Paljud kristlased tunnistavad ikka ja jälle, et nad ei suuda tähelepanu pöörata oma tõelistele vajadustele, kuid pühendavad liiga palju tähelepanu sellele, mida nad tegelikult ei vaja. Oleme otsekui jätkamas Eva traditsiooni, kes kaotas silmist Jumala seetõttu et sai võlutud keelatud viljast. Ja just siinsamas peitub meie vaimuliku pimeduse saladus. Jeesuse kaasaegsed olid liiga pimedad, et Teda ära tunda. Nende pimedus viis nad sõna otseses mõttes mõrvarlikku ükskõiksusesse ning pani karjuma Tema hukkamisel.

Paulus näitlikustab siin kristliku kuulutuse tõelist vaimsust. Jeesuse Vaim juhib ka teda evangeliseerimise ning misjonitöös. Jeesus ei tulnud ju käsuseadust ja prohveteid tühistama, vaid täitma. Nii on ka Pauluse kuulutus hämmastavalt vaba igasugusest kõrkusest või oma kuulajaskonna alahindamisest. Ta räägib neile tõtt, kuid teeb seda armastuses. Psalmes tsiteerides tõestab, ta et Moosese missioon sai ühekordselt ning lõplikult teostatud ? ja seda Jeesuse poolt (Ap 13:32-35). Seejärel selgitab ta neile Jeesuse kuulutustöö olulisust nende igäihe individuaalses kitsikuses.

Jeesus on see kes heastab nende eksimused, tema on Jumala tall kes võtab ära maailma patud. See teadmine peaks iga inimolendi tooma risti alla või meelearanduse teekonna kaudu uude ellu. Aga on ka võimalik sellest kõigest kõva südame ning ennast hävitades ära pöörata.

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: "Isa Jumal, aita mul sinu sõna vahendusel enam tundma õppida oma pärandit Kristuses!" Issand aita mul tänaseid võimalusi õieti kasutada!

* * *

LAUL ISSANDALE EI VANANE

Ülestõusmisnädala kolmapäev ? 19. aprill

Laulge Issandale, kiitke Tema nime, kuulutage päevast päeva Tema päästet! Ps 96:2

Jumalale võib laulda päevast päeva ilma tüdimata. Iga päeva annab me laulule uue tähenduse, kusjuures iga uus tähendus on eelmisest rikkalikum.

Tegelikult on Kristuse järelkäijad 21 sajandit kuulnud sama evangeeliumi ja laulnud samu laule. Seda on tehtud pühapäevadel ja nädala sees. Ja siiski, kui lauldakse uuesti: "Tugevad on Jeesuse käed", on see elamusrikas "uus laul".

Eriti uudne on päästmise teema. "Kuulutage päevast päeva Tema päästet!" See teema on tõepoolest vananematu. Inimkond vajab ikka alles Päästjat. Uut laulu vajab kogu maailm.

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Luba rõõmuhüüdel "Meie Jumal valitseb!" tulla sinu sisse, tegema teed Jumala tõe ja muutustele su suhetes, eluviisis ning argiväljendustes ja tegudes.

* * *

KUULUTAJA ÜLESANNE

Ülestõusmisnädala neljapäev ? 20. aprill

Jeesus ütleb: "Minge kõike maailma, kuulutage evangeeliumi kogu loodule!" Mk 16:15

Olles jüngrite juurde jõudnud, ütles ta neile: "Minge kõike maailma". Enne misjoniläkituse andmist ütles ta: "Minule on antud kõik meelevald taevas ja maa peal." (Mt 28:18). Jüngritele oli ilmne, et ta tahab oma meelevalda kasutada maailma päästmiseks. Selleks on vaja, et kogu jüngrite hulk oleks tema teenistuses. Kord kutsus ta neid sõnadega "tulge", nüüd läkitab ta neid sõnadega "minge". Mõlemad sõnad on võrdselt tähtsad.

Issand läkitas neid kogu maailma. See ülesanne oli uudne. Kui ta oma töö alguses saatis jüngrid misjonireisile, siis ütles ta neile:

"Ärge minge paganate teele ja ärge astuge samaarlaste linna" (Mt 10:5). Jumala aeg maailma misjoniks polnud veel saabunud.

Jeesus ise oli tol ajal läkitatud vaid "Iisraeli soo kadunud lammaste juurde" (Mt 15:24). Ja jüngrid polnud üldse veel valmis nii suure ülesande jaoks. Nüüd, mil Jeesus oli üles tõusnud ja neile uusi seletusi andnud Jumala riigist, hakkasid nad ta eesmärkidest aru saama. Nelipüha pidi veel lisama puuduva osa ja alles siis võisid nad välja minna kogu maailma.

Jüngrid pidid jutustama tema isikust, ta tööst, elust, surmast ja ülestõusmisest. Need sündmused olid inimkonna ajaloos üldise ja püsiva tähtsusega, sest neist sõltus inimkonna saatus. Sealjuures oli evangeelium ühtlasi ka individuaalne. Iga inimene vajab seda ja see omakorda vastas inimese vajadusele nagu vesi janunejale. Jumal oli inimkonna õnne ja iga inimese igavese heaolu teinud sõltuvaks Jeesusest Kristusest.

Seda oli vaja kuulutada "kogu loodule" s.o. igale inimesele. Evangeeliumi levitamise ainsaks vahendiks oli kuulutamine. Selles ülesandes ei tohtinud kasutada ainsatki relva ega mingit sunnivahendit.

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Palu, et Jumal võiks need pühad teha meile uueks alguseks, kui loeme piibliteksti mõtiskleme ning ülistame Teda.

* * *

UUEKS LOODUD ELU

Ülestõusmisnädala reede ? 21. aprill

Palju oled Sina, Issand, mu Jumal, teinud imetegusid ja mõelnud mõtteid meie kohta; ei ole kedagi Sinu sarnast. Ps 40:6

Küllap on mõnigi eestlasest usklik pidanud süngel nõukogude ajal pöörduma Jumala poole sellesarnase tänupalvega: "Ma ootasin ? Ta kuulis ? Ta tõmbas mind üles õuduse august ? asetas mu jalad kaljule ?" Eriti selgelt võivad seda olla kogunud need, kes ime läbi pääsesid Siberi laagrist, kuid sellist paksu pori, millest pääsemiseks tuleb kogu südamest meeletult Issanda poole hüüda, leidub küllap ka tänapäeva tavainimese elus.

Meil peab olema siirast tänumeel, mis ülistab Jumalat Tema abi eest ning seda ei tohi hoida vaid endale. Vaid seda tuleb jagada ka

teistelegi, et nad rõõmustaksid ja teaksid, kellele oma lootus panna.

Taavet palub, et Jumal, kes teda seni on hoidnud ja kelle teedel ta on püüdnud käia, aitaks teda ka edaspidi, sest järjekordne häda võib juba esile kerkida. Ning siis ei tule jääda enesehaletsusse, vaid pöörduda ikka ja jälle halastava Jumala poole.

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Mõtiskle, mil viisil annab sinu isikliku elu lugu võimaluse jagada Jumala lugu teistega. Jaga seda täna kellegagi.

* * *

JUMAL EESKUJUKS

Ülestõusmisnädala laupäev ? 22. aprill

Varem te olite pimedus, nüüd aga olete valgus Issandas. Käige nagu valguse lapsed - valguse vili on ju igasuguses headuses ja õigluses ja tões. Ef 5:8,9

Paulus kasutab vastandamist, et näidata vahet selle vahel, mis "enne" oli õige ja mis on nüüd saanud tõeks uskujatele (vrd Ef 2:1-10,11-20).

"Jumal on valgus" (1Jh 1:5). Valgus väljendab tema majesteetlikkust, au (1Tm 6:16) ja täielikku pühadust, samuti aga ka tõe selles, et ta soovib ilmutada end inimkonnale (Ps 43:3).

Valgus peletab alati eemale pimeduse, niisiis kõik, mis meil on vaja teha, on elada nagu valguse lapsed. Peaksime hoiduma inimestest, kes tunnevad huvi tegevuste vastu, mis lähtuvad kurjast. "Vennad, ärge olge lapsed mõtlemise poolest! Olge lapsed kurjas, mõtlemise poolest aga täiskasvanud!" (1Kr 14:20).

Selle asemel tuleks olla keskendunud Kristusele: see hõlmab soovi Talle meelepärane olla (Ef 5:10), ja seega otsust erinevates olukordades Tema tahtes selgusele jõuda. "Seepärast ärge olge rumalad, vaid mõistke, mis on Issanda tahtmine." (Ef 5:17).

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Vaimuga täidetud olemine on midagi enamat, kui ratsionaalselt lahendusi välja mõelda. Leia vaikne koht ja puista oma süda Issanda ees välja, paludes Tal valada oma Vaim sinu peale.

* * *

LISA TEADMISED

II ÜLESTÕUSMISPÜHA TSÜKKEL

Vaiksele Laupäevale järgneb kristlaste võidupüha, kõige suurem rõõmupüha aastas ? Kristuse ülestõusmispuha. Selle puha sõnum on: Kristus on üles tõusnud! Ta on tõesti üles tõusnud!

Vaikse Laupäeva ja 1. ülestõusmispuha vahelisel ööl peetakse mõnel pool vigiiliat. Valvatakse kogu öö, oodates ülestõusmispuha hommiku saabumist. Pimedasse või hämarasse kirikusse tuuakse paasaküüna, mis väljendab Kristuse ülestõusmise valguse saabumist koguduse keskele. Selle valguse ees taandub surma ja patu pimedus. Eestis on mõnel pool kombeks koguneda varahommikusele jumalateenistusele päikesetõusu ajal. Samuti on ülestõusmispuha teenistusel toimunud vanakirikliku tava kohaselt katehumeenide (ristimiseelse õpetuse läbinute) ristimine.

Piibliteksid kõnelevad sellest päevast, et mõned naised läksid Jeesuse hauale, et surnukeha kombekohaselt matmiseks õli ja lõhnarohutudega võida, kuid ei leidnud Jeesust eest. Neile ilmus ingel, kes teatas, et Kristus on surnuist üles tõusnud (Mk 16:1-8; Mt 28:1-10; Lk 24:1-12; Jh 20:1-10). Liturgiline värv on valge. Kirik ja altar kaunistatakse rohkete lilledega.

Esmaspäeval ehk 2. ülestõusmispuhal meenutatakse ülestõusnud Jeesuse ilmumist jüngeritele Emmause teel (Lk 24:13-35), Maarja Magdaleenale (Jh 20:11-18) ja naistele (Mt 28:8-15). Tema ilmumised veenavad jüngerid Issanda ülestõusmises ja jätkuvas ligiolus.

Ülestõusmispühadele järgneb ülestõusmisaeg ? pühapäevad pärast ülestõusmispühi. See rõõmu aeg kestab 50 päeva (7 pühapäeva), kuni nelipühani. Liturgiline värv on kogu selle aja valge.

PIIBLIKURSUS

"PIIBLI PÕHIMÕISTEID"

"Piibel, pühalikult Pühakirja nime kandev raamat, on praegugi paljude rahvaste vaimuilmade kujundaja. Tema sisu on sügavamalt vaadates pärit igavikust ja aegades läbi- ja üleulatava Sõna. See on igavene niikaua, kui Jumala loodud ja kujundatud maailm kestab ja inimene eneses kannab kustumatud igatsust osaduse järele Jumalaga." Johan Kõpp

II. JUMAL

Jumala kolmainsus

Kolmainu Jumala all me mõtleme tema kolmik-isikulist olemasolu Isa, Poja ja Püha Vaimuna, - kolm erinevat Isikut ühes Jumalas. Isa on Jumal (1Pt 1:2) ja nägematu Jumala täiuslikkus (Jh 1:18).

Poeg on Jumal (Hb 1:8) ja Jumala täiuslikkus ilmutatud lihas (Jh 1:14).

Püha Vaim on Jumal (Ap 5:3,4) ja Jumala täiuslikkus, kes toimib inimestes, andes märku patu pärast (Jh 16:12-15)

Kolmainsuse doktriin ei ole väga esiletulev Vana Testamendis, kuid on väljendatud lauses: "Tehkem inimesed ..." (1Ms 1:26).

Kolmainsuse doktriin tuleb esile Uue Testamendis. Mt 3:16, 17 kõneldakse Kristuse ristimisest vees, Isa kõneleb taevast ja Püha Vaim laskub alla tuvi näol. Me peame ristima "Isa, Poja ja Püha Vaimu nimesse" (mitte nimedesse), (Mt 28:19).

Iga looming vihjab Kolmainsuse doktriinile. Loomingus esineb ruum, aine ja aeg ühes tervikus. Ruumi saab mõõta pikkuse, kõrguse ja laiusega. Aine on määratletud energia, liikumise ja nähtumusega. Aega iseloomustab mineviku, oleviku ja tuleviku ? samas ajas.

Inimene on ihu, hing ja vaim (1Ts 5:23).

Pühasse Kolmainsusesse kuuluvad Isa, Poeg ja Püha Vaim.